

מסורת הש"ס

(א) לקמן פט: (ב) ס"א (כיה), (ג) י"מ קס: (ד) ונרטיס (כג), (ה) נדלחא ד"מ קס: (ו) ס"י כ"י, (ז) נועד לזכיה למייר דהא חייב דכרזכ לה ולא מקשי ארז נחמן דהכא מיירי כשמתחיל לה כמזה ראשונה כשעומד לה השניה. מ"י כ"י,

תורה אור השלם

1. והוציא את העֶזְרָא אֶל פֶּתַח בֵּית אֱבִיָּה וּסְקָלוֹהּ אֲנָשִׁי עִירָהּ כְּאֲבָנִים וּמָחָה בִּי עֲשֶׂתָהּ נִגְלָה בְּיִשְׂרָאֵל לְנוֹת בֵּית אֱבִיָּה וּבְעִרְתָּהּ הָרַע מִקִּרְבָּהּ: דברים כב כא

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אורווי סהדי וכו' לפרס פסולים: ע"י מ"ל (פ"ג) [ע"ל] מהל' שמיטה ה' י: תוב' ד"ה איבר וכו' אומר רשב"א ז"ל: כשנתפס מרבי"ש שזן ס' ק"ס: ד"ל והלכתא וי"ל שאינו רוצה לפשוט: כעין זה נחזק' דקדוש נה ע"פ ד"ה דלר"ח: ודף קס: ע"ל תוס' ד"ה וס' בא"ד אמרש פשיטא ואינה ברייתא: ע"י לקמן פו ע"ל נדש"י ד"ה וכו':

הגהות הש"ח

(א) תוס' ד"ה והלכתא וכו' דלכא תוספת בעל שני את הראשון:

תוספות ר"ד

שני. או אם יש לה מה לטרוף גובה ג' מאות זמן שני: וא"ר נחמן שני שטרות הוציאם בזו"ט בעל שני את הראשון. פ"י אם כתב לו שני שטרי מכר או שטרי מתנה על שדה אחת הא' כתב בניסן וא' כתב בתשרי בטל שני את הראשון פ"י אם היה בו אחריות וטרפותו ממנו אינו גובה אלא זמן שני. אומר ר"פ ומודה ר"ז דאי אוסף בית דיקלא לתוספת כתביה. פ"י אי אוסף דיקלא בשטרא בתרא אלא בטל שני את הראשון אלא ידו על העליונה דקא"ל אי זמן ראשון בעית לימבוי גבי' במאי דרתיב ביה אחרתה למחול שיעבודן זמן ראשון ולגבות זמן שני תגבה כל התוספת הכתובה בשטר השני: פשיטא לי פ"י בשני שטרות הוציאם בזו"ט שלא בטל שני את הראשון אי הוי ראשון במכר ושני במתנה לפיכך כחו הוא דכתב ליה משום דינא דבר מצרא פ"י כי במכר דכול בעל מצרא להוציא מידו אבל מתנה לית בה משום שערוריה דבר מצרא ולהכי הדר וכתב לה בלשון קצוה לשחק מעליה בר מצרא ולא לבטל את הראשון וכ"ש ראשון במתנה שני

הכא נמי. מדלל כתב ואוספית לה מאה מאמתיס קמאי אלא כתב זמן שני לכל השלם מאות ולא בלשון מוסף על השטר הראשון ש"מ אחילתיה לשעבודא קמא ואס באת לגבות שטר השני תגבה זמן שני אצל גבי תוספת המוסף בכל כתובות על מנה מאמתיס כותבין זו ואוספית לה על מאי דתקון רבנן הלכך לא אחילתיה לשעבודא קמא וכדקאי קאי: **אמר מר**. אדרב הווא קאי דלמנר אס באת לגבות מאמתיס כו': **שני שטרות**. של שדה אחת של מכר או מתנה וכתבן ראובן לשמעון אחד בניסן ואחד בניסן: **ביטל שני אס הראשון**. ואס כתב לו אחריות וטרפותו ממנו אין גובה אלא זמן שני וה"ל יומא ראשון בעיל ליה דלחיליה לשעבודיה קמא: **דאי מוסף זה דיקלא**. צטטר כתרא: **לתוספת כתביה**. ולא לצטולי

לקמא אלא דאי זמן שני אחי למגבי ליקני עיקר ותוספת ואי ניחא ליה כקמא משום דקדיש לא ליקני תוספת: **וה"ל הא אוסף לה**. דכתב לה שלם מות: **לוינס כחו כדכיה**. ואי נמי לא אוסף ביה לא ביטל את הראשון אלא דלא ליתו בני מנרא לערעורי עליה דקיימא לן) מתנה לית זה משום דינא דבר מנרא: **דינא דבעל חוב**. דאי אחי צ"ח וטריף ליה מיניה קבל עליה אחריות צטטר השני דנדהר ויגבי מיניה מעות הכתובים כלן: **מאי טעמא**. ציטל: **אורי ליה**. בעל השטר שהראשון מזוין היה ונתמנה על האחר לגבות זמן שני: **אורווי סהדי**. החתומים בראשון * לפרס פסולים לרז אחא כשרים: **ולשנומי פירי**. שאכל לוקח זין זמן ראשון לזמן שני לפרס משלם: **ולטפא**. לפרוע מם הקרקע למלך זמן ראשון לזמן שני לפרס על המוכר לפרוע לרז אחא על הלוקח לפרוע: **מאי הוי עלה דכתובה**. מאימת גביא:

מתני' **ווינסא**. צאירוסין והיא נערה: **הרי זו בחנק**. ואפי' נתגיירה פחותה מצת ג' שנים דבחנק צתולה היא דכי כתיבא סקילה צנערה המתאורסה צישראל כתיבא דכתיב) כי עשתה נבלה צישראל: **אין לה לא פסח ציט**

אביה. אי"ל להוציאה אל פתח בית אביה: **ולא מאה סלע**. אס נמאל בעל שקר ועדיו זוממין דכולה פרשה צישראל כתיבא: **הרי זו בסקילה**. בגמרא [ע"ב] יליף לה: **הרי היא כנס ישראל לכל דבריה**. ויש לה פתח בית אב ומאה סלעים: **יש לה אב ואין לה פסח ציט אב**. כגון שאין לו בית וצישראלית קמיירי: נמי'

לאזכוכי ממילתא דר' אלעזר צ"ר שמעון ורבנן הא נמי מימרא היא דרז יהודה אמר שמואל * אמרה משמיה ואינה צריימא וממתניתין דהמארס את בתו ליכא לאזכוכי דליכא לאוקמה דכתב לה וא"ת ותפשוט מהא דמינא לעיל מודה ר' יהודה צמארס את בתו וצברה ונשאת שאין לאביה רשות זה וע"כ דללא כתב לה מיירי דאי כתב לה הווא שלו הוואיל וצרשותו נכתבה כדאמר לעיל ואי ארוסה אין לה כתובה פשיטא דאין לו זה כלום ונראה לרש"צ דלעולם איכא לאוקמה דכתב לה ומיירי כגון שהוסף לה בשעת נשואין דסלקא דעתא הוואיל וזמנה מאמתיס שלו תוספת נמי שלו קמ"ל: **ה'גיוורת' שנתגיירה בתה עמה**. הא דלא נקט הגיורת שנתגיירה סתמא משום דלריירי בפחותה מצת שלם דאין דרכה להמגיר אלא עס אחי ועוד דאין סכרה שיעצילוה על דעת צ"ד שאין מטעזיליה גר קטן על דעת צ"ד אלא"כ הוא הווא להמגיר ואלתה פחותה מצת ג' אחי זה דעתא להכי נקט שנתגיירה בתה עמה וסעצילוה על דעת אמה ועוד משום דבעי למיתמי היתה הורמה שלא בקדושה ולידתה דקדושה: **אין לה פתח בית אב ביה** הרי זו בסקילה. מימה דמקשי מהכא למ"ד צפ' נגמר הדין (סנהדרין דף מה): נקטעה יד העדים פטור דבעין קרא דכתיב וי"ל דשאני הכא דגלי קרא ומתה לרצות הורמה שלא בקדושה והיינו נמי אין לה אב אצל קשה דמקשי ליה מצריימא דצערי סרובה עוזדי כוכבים סוקלין אותה על שער צ"ד דדריש צשעריך ולא צשערי עוזדי כוכבים ואמאי לא פטרינן לה לגמרי וי"ל דצרוצ עוזדי כוכבים הוי שעריך שערי צ"ד ולא שער העיר:

נערה שנתפתחה פרק רביעי כתובות

מד. עין משפט

הכא נמי בדאוסף דה. פ"י שכתב בכתובה שניה יותר מצראשונה אצל אין לפרש שכתב צביתי ואוספית כך וכך דא"כ היתה גובה שתייה כדאמרין לעיל: **משום דינא דבר מצרא**. וילניעו אותו של מכר דאס יראה שניהם אית זה דינא דבר

מנרא דלפילו מתנה שכתוב זה אחריות אית זה דינא דבר מנרא)ה ונראה דאס הלוקח עצמו מזרן דלא שיך דינא דבר מנרא דביטל שני את הראשון ויש מפרשים דלאו דוקא נקט משום דינא דבר מנרא דלפילו לא שיך דינא דבר מנרא לא ביטל שני את הראשון דנפקא מינה לענין דרך דלפי' למ"ד (צ"ב דף קס:)

מוכר צעין רעה מוכר נותן צעין יפה נותן: **אימר אחוץ אחליה צשיעבודא**. תימה מה אחליה לשעבודא שיך גבי מתנה ונראה לר"י כגון צעין זמן הראשון לזמן שני קנה הנותן שדה אצל שדה הנותן והשתא אחליה מקבל מתנה לשעבודא ולא יוכל לטעון דינא דבר מנרא ועוד * אומר רש"צ דנפקא מינה אס לזה נותן צין זמן הראשון לזמן שני שטרפו צעלי חצוי מאותה שדה א]א"י אס יאכל הנותן פירות צין זמן ראשון לשני: **איכא בינייהו אורווי סהדי**. תימה גדולה הוא מה שפירש בקונטרס לפסול העדים דאין יכול לפסול העדים צענין הכי ונראה לר"י דאס יש לזה מקבל מתנה שום שטר אחר שהעדים אלו חתומים צו מרעין ליה לשטרא הוואיל והוא מודה שהן פסולין אי נמי לפסול חתמתן קמאר דאימר יזיפי זיין הוואיל והוא מודה שהשטר הזה מזויף: **והלכתא אחד זה ואחד זה ואחד זה מן הנישואין**. תימה לרבינו יצחק דהשתא ממקינן דלחד זה ולחד זה מן הנשואין אע"ג דאוסף לה ופליגא אדרב נחמן דלמנר לעיל אי אוסף דיקלא לתוספת אדעתא דתוספת כתביה ולא ציטל שני את הראשון וזהו תימה דהלכתא כרז נחמן דניני ורפרס ורז אחא איפלגו אליביה דזיקינן נמי צשליה הכותב (לקמן דף פט: וסס) כותמי ואור"י דהלא אע"ג דליכא תוספת ציטל (א) את הראשון וטעמא משום דליכא שטר

כתובה צאירוסין אלא מתנאי צ"ד הלכך נתצטל תנאי ראשון ע"י שטר אצל לעיל דליכא שני שטרות כשהוסף צשני לא ציטל את הראשון הוואיל והוא צידו עדיין וא"ת וכיון דלריירי מילתיהו דרז הווא ורז אס: דלא כתב לה א"כ תפשוט מהכא הלא דבעי צפ"ק דצ"מ (דף ק: וסס) אי ארוסה אית לה כתובה דללא כתב לה * וי"ל שאינו רואה לפשוט אלא מן השננה או מצריימא ואע"ג דליכא הראשון וטעמא משום דליכא שטר

כתובה צאירוסין אלא מתנאי צ"ד הלכך נתצטל תנאי ראשון ע"י שטר אצל לעיל דליכא שני שטרות כשהוסף צשני לא ציטל את הראשון הוואיל והוא צידו עדיין וא"ת וכיון דלריירי מילתיהו דרז הווא ורז אס: דלא כתב לה א"כ תפשוט מהכא הלא דבעי צפ"ק דצ"מ (דף ק: וסס) אי ארוסה אית לה כתובה דללא כתב לה * וי"ל שאינו רואה לפשוט אלא מן השננה או מצריימא ואע"ג דליכא הראשון וטעמא משום דליכא שטר כתובה צאירוסין אלא מתנאי צ"ד הלכך נתצטל תנאי ראשון ע"י שטר אצל לעיל דליכא שני שטרות כשהוסף צשני לא ציטל את הראשון הוואיל והוא צידו עדיין וא"ת וכיון דלריירי מילתיהו דרז הווא ורז אס: דלא כתב לה א"כ תפשוט מהכא הלא דבעי צפ"ק דצ"מ (דף ק: וסס) אי ארוסה אית לה כתובה דללא כתב לה * וי"ל שאינו רואה לפשוט אלא מן השננה או מצריימא ואע"ג דליכא הראשון וטעמא משום דליכא שטר

הורחה ולידתה שלא בקדושה אלא בחנק היא כשאר א"א דעלמא: אין לה פתח בית אב ובאותה מיתה ודייבין לה לא צענין

פתח בית אב כדבעין במוציא שם ער דעלמא דהא לא ידעי' אבהו מן הוא. ולא מאה סלע פ"י אם הונומו עדיו והיה נמי אם באל לה עדים בעודה ארוסה שונתה שלא ע"י הוצאת שם ער לא דינין לה כנערה המאורסה שונתה לסקילה דכיון דמפקינן לה מדין הוצאת שם ער סקילה האמור בה חידוש הוא כדמפרש בגמרא ומשפט דלא שיכא מיתה אחרית במוציא שם ער לעולם. וכ"ש דמפקינן לה מדין ארוסה דלא הוי חידוש ודייבין לה חנק דא"א. היתה הורחה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה. א"ל פתח בית אב. פ"י דהא אין לה שאין מיוחסת אחר אביה כיון שהוא עובד כוכבים ויהיית ואלא משה שאין יחוס לעובד כוכבים ודאאי אית ליה יחוס דכתיב מורוך בלאבד: בן בלאבד: ולא מאה סלע כדמפרש בגמרא למיתה נכתבה ולא לקנס. היתה הול"ב הרי זו כבת ישראל לכל דבריה. פ"י נגזרייה שניהם אביה ואמה ונתעברת אמה בעודה יהודית דעכשיו יש לה אב: יש לה אב ואין לה פתח בית אב פ"י בישראלית קמיירי ואין בית לאביה. וי"ל פתח בית אב וא"ל אב. הרי זו בסקילה לא נאמר פתח בית אב אלא למאז:

עין משפט
נר מצוה

מז א ב ג מ"י פט"ו מהל' אפות הכיט טע"ט דמ"י ס' ק טע"י ד: י ד ה ו ז ח ט מהל' ויהי ה' ח ט סגמ עשין פז טע"ט: ח"מ ס' רמ פט"י ה ב: יח ט מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה הל"ז סגמ עשין יז: יט י מ"י שס ה' יא: כ ב מ"י פ"ג מהל' נערה הל' ח סגמ עשין נה: כא ל מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה הל' יא:

מוסף רש"י

שני שטרות היוצאין בזה אחד זה. זמנו של זה קודם לזה ושניהם על הילאה אחת או על מכר אחד, ביטל שני את הראשון. ואינו טורף אלא זמן שני, דליון דלכתב לשטר אחרת אחליה לשעבוד קמא (דף קס:). דאי אוסף רש"י דיקלא. צטטר שני, לתוספת כתביה. ולא אחליה לשעבוד לצטל זמן שטר ראשון ומכיוון מיהא לא צביא מללא כתב לה צבמי ואוספית לה כך אקיימא אלא שטר כתובה וימלא כתב לה ולא חזיקי כה כתובה. הכי קמאר אס תמלי למחול שטרו של ראשונה גבי כתובה זו המוכרה ואס לא גבי הראשונה המועטת הלכך אי מינייו דבעיא צבאל. וכי אמר רז נחמן ציטל שני את הראשון דללא אוסף ציט מירי דאי לאו לצטולי קמא אחא למאי כתביה (סס).

תוספות ר"ד (המשך)

הלוקח בין זמן הא' לזמן הב' חייב להחזיר לבעלים ולר"א אינו חייב להחזיר לבעלים: א"ל לטסקא. פ"י לפרוע מם המלך זמן א' שטרות לפרוע דאמר אורווי אורי ליה גס המוכר הודה ללוקח שהא' היה הווא וזה: עיקר וא"כ סס הקרקע על המוכר לפרוע מניסן ועד תשרי ולר"א על הלוקח לפרוע ומסתברא כר"א דאחזיקי סהדי בשיקרא אל מחזקינן: **מתני'** הגיורת שנתגיירה בתה עמה ונתתה ה"ז בחנק סלע: ולא פתח בת אב ולא ק' סלע. פ"י שנתגיירה בתה כשהיה טענה דעכשיו שנתגיירה היא שפכ"ז אין לה לקטנה דעת להגמירי ואי בגדוליה שנתגיירה שוב אינה בתולה וניתנה מן האירוסין והיא נערה ה"ז בחנק. פ"י אם נשאת והוציא עליה בעלה שטר ע"פ עדים שונתה באירוסין דאין לה דין מאורסה בין ישראל שנקטקין ע"י הוצאת שם ער. דכי כתיב סקילה בעברה המאורסה בישראל כתיב. דכתיב במצויא לשחק מעליה בר מצרא בישראל. והאי לאו בת ישראל היא הוואיל והיתה

הורחה ולידתה שלא בקדושה אלא בחנק היא כשאר א"א דעלמא: אין לה פתח בית אב ובאותה מיתה ודייבין לה לא צענין פתח בית אב כדבעין במוציא שם ער דעלמא דהא לא ידעי' אבהו מן הוא. ולא מאה סלע פ"י אם הונומו עדיו והיה נמי אם באל לה עדים בעודה ארוסה שונתה שלא ע"י הוצאת שם ער לא דינין לה כנערה המאורסה שונתה לסקילה דכיון דמפקינן לה מדין הוצאת שם ער סקילה האמור בה חידוש הוא כדמפרש בגמרא ומשפט דלא שיכא מיתה אחרית במוציא שם ער לעולם. וכ"ש דמפקינן לה מדין ארוסה דלא הוי חידוש ודייבין לה חנק דא"א. היתה הורחה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה. א"ל פתח בית אב. פ"י דהא אין לה שאין מיוחסת אחר אביה כיון שהוא עובד כוכבים ויהיית ואלא משה שאין יחוס לעובד כוכבים ודאאי אית ליה יחוס דכתיב מורוך בלאבד: בן בלאבד: ולא מאה סלע כדמפרש בגמרא למיתה נכתבה ולא לקנס. היתה הול"ב הרי זו כבת ישראל לכל דבריה. פ"י נגזרייה שניהם אביה ואמה ונתעברת אמה בעודה יהודית דעכשיו יש לה אב: יש לה אב ואין לה פתח בית אב פ"י בישראלית קמיירי ואין בית לאביה. וי"ל פתח בית אב וא"ל אב. הרי זו בסקילה לא נאמר פתח בית אב אלא למאז: